

verraden waren. Bukkens gaf al zijn codegegevens prijs, Jambroes bekende dat hij contact moest zoeken met de OD-leiding. 'Die Beschränkung des Auftrages auf OD-Angehörige war', schreef later Schreieder, 'für Giskes und mich schwierig. Wir mussten damit rechnen, dass die OD-Führung' (Schreieder en Giskes namen ten onrechte aan dat de OD in zendverkeer met Londen stond)

*'von dem Auftrag des Jambroes unterrichtet ist und seine Ankunft erwartet oder dass man englischerseits zum gegebenen Zeitpunkt über die OD-Führung die Tätigkeit des Jambroes nachprüft. Wollten wir im Funkverkehr eine Kontaktaufnahme von Jambroes mit der OD-Führung behaupten, so bestand also die Gefahr, dass diese Behauptung als unwahr erkannt wird. Diese Schwierigkeit versuchten wir dadurch zu umgehen, dass wir an Leitstelle London mitteilten, die Zielsetzung und Mentalität des OD sei für eine Sabotagetätigkeit nicht geeignet. Jambroes schlage daher vor, ihm die Auswahl des Menschenmaterials für seine Organisation selbst zu überlassen. Dieser Versuch gelang: England stimmte zu'*¹ -

'England', dat wil zeggen: SOE, want in deze belangrijke wijziging van de gehele opzet werd de Bruyne niet gekend. Zeker, hem was door Hambro en Gubbins het recht verleend, 'mee te praten in de organisatie en in de aanwending van agenten', maar doordat niet afgesproken (en door Gerbrandy, Furstner en de Bruyne ook niet geëist was) dat het Bureau Voorbereiding Terugkeer afschrift zou krijgen van alle telegrammen die met de SOE-agenten gewisseld werden, was de Bruyne niet in de gelegenheid, na te gaan in hoeverre de Engelsen zich aan hun toezegging hielden. Die toezegging was trouwens nogal vaag. Men zou zich kunnen voorstellen dat de Engelsen meenden dat de Nederlandse autoriteiten al voldoende 'meegepraat' hadden toen zij de opzet van hetgeen men zou gaan ondernemen (het *Plan for Holland* dus), beoordeeld en goedgekeurd hadden. Alles wat volgde, werd door SOE als uitvoering gezien.

Van die uitvoering nu meenden Gerbrandy en Furstner alsmede de Bruyne en zijn medewerkers Lief tinck en Schilp dat deze bij SOE in bekwame handen was. Leest men thans de pagina's lange instructie die Jambroes uit het hoofd moest leren² (van die instructie ontving het Bureau Voorbereiding Terugkeer afschrift), dan kan men zich indenken dat de Bruyne meende dat zij getuigde van een deskundigheid die het volste vertrouwen waard was. *Secret Service* was een begrip dat jarenlang verbonden was geweest met weliswaar geheimzinnig maar bovenal doeltreffend optreden - die glorie straalde op SOE af; dat geheime diensten waarmee Churchill en de Britse

¹ J. Schreieder: 'Das Englandspiel', a.v., dl. IV b, p. 50. ² Tekst: a.v., p. 103-05.